

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
EVGENI TANCHEV
esitatud 29. oktoobril 2020¹

Kohtuasi C-389/19 P

Euroopa Komisjon
versus

Rootsi Kuningriik

Apellatsioonkaebus – Määrus (EÜ) nr 1907/2006 (REACH-määrus) – Artiklid 56, 58 ja 60 –
Autoriseerimine – Väga ohtlikud ained – Komisjoni otsus pliiisulfokromaatkollase ja
pliiikromaatmolübdatsulfaatpunase teatud kasutusvalade autoriseerimise kohta – Sobivate alternatiivide
puudumise hindamine – Tühistamishagi – Tagajärgede kehtima jätmise

I. Sissejuhatus

1. Käesolevas apellatsioonimenetluses palub Euroopa Komisjon Euroopa Kohtul tühistada 7. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Rootsi *vs.* komisjon (T-837/16, EU:T:2019:144; edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“), millega Üldkohus tühistas komisjoni 7. septembri 2016. aasta rakendusotsuse C(2016) 5644 final pliiisulfokromaatkollase ja pliiikromaatmolübdatsulfaatpunase teatud kasutusvalade autoriseerimise kohta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1907/2006 (edaspidi „vaidlusalune otsus“) ja jättis rahuldamata komisjoni taotluse jätta selle otsuse tagajärjed kehtima seni, kuni see on asendatud uue otsusega.

2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ² (edaspidi „REACH-määrus“), on kehtestatud väga ohtlike ainete autoriseerimise kord seoses nendest inimeste tervisele ja keskkonnale tulenevate ohtudega. Üldiselt on selle korra kohaselt nii, et kui niisugune aine on kantud selle määruse XIV lisasse, ei saa seda pärast teatavat kuupäeva kasutada ega turule viia, välja arvatud juhul, kui komisjon on andnud konkreetse autoriseeringu.

3. Niisiis annab käesolev kohtuasi Euroopa Kohtule võimaluse esimest korda otsustada, millistel tingimustel võib komisjon REACH-määruse artikli 60 alusel autoriseerida sama määruse XIV lisas loetletud väga ohtliku aine.³ Käesoleva kohtuasja põhiküsimus puudutab komisjoni läbi viidud hindamist sobivate alternatiivide puudumise kohta, mis on üks REACH-määruse artikli 60 lõike 4

1 Algkeel: inglise.

2 ELT 2006, L 396, lk 1.

3 Euroopa Kohtu menetluses on veel üks kohtuasi, kus on tekkinud samalaadsed, ehkki mitte täiesti samasugused küsimused, mis eelkõige puudutavad komisjoni hinnangut alternatiividele kontekstis, kus ta jättis läbi vaatamata autoriseerimisotsuse peale esitatud vaide: vt kohtuasi ClientEarth *vs.* komisjon, C-458/19 P (vt samuti käesoleva ettepaneku punktid 92 ja 93). Samuti on Üldkohtu menetluses hagi seoses sellega, et komisjon jättis rahuldamata vaidlusaluse otsuse läbivaatamise taotluse: vt kohtuasi ClientEarth jt *vs.* komisjon, T-436/17.

alusel autoriseeringu andmise peamine tingimus. Kui Euroopa Kohus peaks jätma vaidlusaluse otsuse tühistamise muutmata, tekib käesolevas asjas ka seni käsitlemata küsimus, kas selle otsuse tagajärjed tuleb jätta kehtima seni, kuni komisjon teeb uue otsuse, võttes arvesse REACH-määruse artiklites 56 ja 58 sätestatud üleminekueeskirju.

II. Õiguslik raamistik

4. REACH-määruse VII jaotises „Autoriseerimine“ on 1. peatükk „Autoriseeringu nõue“ ja 2. peatükk „Autoriseeringu andmine“. 1. peatükk hõlmab muu hulgas artikleid 56 ja 58. 2. peatükk sisaldab muu hulgas artiklit 60.

5. REACH-määruse artiklis 56 „Üldsätted“ on sätestatud:

„1. Tootja, importija või allkasutaja ei vii ainet kasutamiseks turule ega kasuta seda ise, kui see aine on kantud XIV lisasse, välja arvatud järgmistel juhtudel:

a) aine või segu või toote koostises esineva aine selline kasutusala, milleks ainet turule viiakse või milleks ta ise ainet kasutab, on autoriseeritud vastavalt artiklitele 60–64, või

[...]

d) artikli 58 lõike 1 punkti c alapunktis i osutatud kuupäev on saabunud ja kuigi taotlus esitati 18 kuud enne seda kuupäeva, pole otsust autoriseerimise kohta veel vastu võetud, [...]

[...]“.

6. REACH-määruse artiklis 58 „Ainete kandmine XIV lisasse“ on ette nähtud:

„1. Kui võetakse vastu otsus kanda XIV lisasse artiklis 57 nimetatud ained, tehakse nimetatud otsus artikli 133 lõikes 4 sätestatud korras. Otsus sisaldab iga aine kohta järgmist:

[...]

c) üleminekukord:

i) kuupäev(ad), alates millest on aine turuleviimine ja kasutamine keelatud, välja arvatud juhul, kui selleks on antud autoriseering (edaspidi „sulgemiskuupäev“), mille puhul tuleks arvestada vastava kasutusala jaoks kindlaks määratud tootmistsükli, kui see on asjakohane;

ii) kuupäev või kuupäevad vähemalt 18 kuud enne sulgemiskuupäeva(sid), mis ajaks peavad taotlused olema laekunud, kui taotleja soovib jätkata aine kasutamist või viia aine turule teatavateks kasutusaladeks pärast sulgemiskuupäeva(sid); selline kasutamise jätkumine on lubatud pärast sulgemiskuupäeva, kuni võetakse vastu otsus autoriseeringu andmise kohta;

[...]“.

7. REACH-määruse artikli 60 „Autoriseeringu andmine“ lõigetes 4 ja 5 on sätestatud:

„4. Kui autoriseeringut ei saa anda lõike 2 alusel või lõikes 3 nimetatud ainetele, võib autoriseeringu anda ainult juhul, kui tõendatakse, et sotsiaal-majanduslik kasu kaalub üles aine kasutamisest inimeste tervisele või keskkonnale tulenevad riskid, ning puuduvad sobivad alternatiivsed ained või tehnoloogiad. Vastav otsus võetakse vastu artikli 64 lõike 4 punktides a ja b viidatud riskianalüüsi komitee ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee arvamusi arvestades ning pärast kõikide järgmiste asjaolude arvesse võtmist:

- a) aine kasutamisest tulenev risk, sealhulgas kavandatavate riskijuhtimismeetmete asjakohasus ja tõhusus;
- b) taotleja või muu huvitatud isiku poolt tõendatud sotsiaal-majanduslik kasu, mis tuleneb aine kasutamisest, ja autoriseeringu andmisest keeldumise sotsiaal-majanduslikud mõjud;
- c) taotleja poolt artikli 62 lõike 4 punkti e alusel esitatud alternatiivsete ainete või taotleja poolt artikli 62 lõike 4 punkti f alusel esitatud mis tahes asendamisplaani analüüs ning artikli 64 lõike 2 alusel esitatud mis tahes kolmanda isiku panused;
- d) olemasolev teave mis tahes alternatiivsete ainete või tehnoloogiate põhjustatud riskidest inimeste tervisele või keskkonnale.

5. Sobivate alternatiivsete ainete või tehnoloogiate kättesaadavust hinnates võtab komisjon arvesse kõiki asjakohaseid aspekte, sealhulgas järgmisi:

- a) kas, võttes arvesse riskijuhtimismeetmete asjakohasust ja tõhusust, vähenevad alternatiivsetele ainetele ülemineku tulemusena üldised riskid inimeste tervisele ja keskkonnale;
- b) alternatiivide tehnilist ja majanduslikku teostatavust taotleja jaoks.“

III. Kohtuvaidluse taust

8. Menetluse tausta, nagu seda on kirjeldatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–30, võib käesolevas asjas kokku võtta järgmiselt. REACH-määruse ja autoriseerimiskorra kohta (A jagu) tuleb teha mõningad sissejuhatavad märkused, enne kui asun Üldkohtu menetluseni viinud sündmuste juurde (B jagu).

A. REACH-määrus ja autoriseerimise kord

9. REACH-määrus on peamine liidus kemikaalide reguleerimist käsitlev õigusakt. Nagu Euroopa Kohus on märkinud, on REACH-määruse eesmärk vastavalt artikli 1 lõikele 1 tagada inimeste tervise ja keskkonna kaitstuse kõrge tase, kaasa arvatud ohtlike ainete hindamise alternatiivsete meetodite edendamine, ning samuti ainete vaba ringlus siseturul, edendades samas konkurentsivõimet ja innovatsiooni.⁴

⁴ Vt nt 15. märtsi 2017. aasta kohtuotsus *Polynt vs. kemikaaliamet* (C-323/15 P, EU:C:2017:207, punkt 20).

10. Eelkõige, nagu on muu hulgas selgitatud REACH-määruse põhjendustes 69 ja 70, on selles määruses pööratud erilist tähelepanu väga ohtlikele ainetele. Nii kehtib nende ainete suhtes REACH-määruse VII jaotises ette nähtud autoriseerimise kord. Sama määruse artiklis 55 on märgitud, et selle korra eesmärk on „tagada siseturu hea toimimine, tagades seejuures väga ohtlikest ainetest tulenevate riskide asjakohase ohjamise ja nende ainete järkjärgulise asendamise sobivate alternatiivsete ainete või tehnoloogiatega, kui need on majanduslikult sobivad ja tehniliselt rakendatavad“.⁵

11. Autoriseerimise kord koosneb kolmest etapist.⁶ Esimene etapp on väga ohtlike ainete määratlemise menetlus REACH-määruse artiklis 57 sätestatud kriteeriumide alusel. Teine etapp on nende ainete kandmine autoriseerimisele kuuluvate ainete loetellu selle määruse XIV lisas. Kolmas etapp – millesse kuuluvad käesoleva juhtumi asjaolud – puudutab menetlust, mis vajaduse korral viib väga ohtlikule ainele autoriseeringu andmiseni.⁷

12. Seetõttu, nagu on sätestatud REACH-määruse artiklites 56 ja 58, ei saa tootjad, importijad või allkasutajad pärast kindlaksmääratud kuupäeva (edaspidi „sulgemiskuupäev“) kasutada ega turule viia väga ohtlikke aineid, mis on kantud selle määruse XIV lisasse, välja arvatud juhul, kui kasutusala on autoriseeritud või kui kohaldatakse teatavaid piiranguid, sealhulgas juhul, kui autoriseeringutaotlus on esitatud enne aine kohta märgitud taotluse esitamise tähtaega, kuid komisjon ei ole veel otsust teinud.⁸

13. Tootjad ja importijad võivad esitada autoriseeringutaotluse aine turuleviimiseks, omakasutuseks ja aine kasutamiseks nende allkasutajate poolt.⁹ Ehkki need taotlused esitatakse Euroopa Kemikaaliametile (ECHA; edaspidi „kemikaaliamet“),¹⁰ mis on asutatud selle määrusega, et hõlbustada selle sätete haldamist, teeb otsuse komisjon.¹¹ Autoriseeringu andmise otsustes näidatakse muu hulgas hõlmatud kasutusala(d), autoriseeringu läbivaatamistähtaeg ja autoriseeringu tingimused.¹²

14. On oluline, et REACH-määruse artikliga 60 on ette nähtud kaks võimalust, kuidas komisjon saab anda autoriseeringu: esiteks piisav ohje vastavalt REACH-määruse artikli 60 lõikele 2, mis tähendab, et aine kasutamisest tulenev risk on piisavalt ohjatud, ja teiseks REACH-määruse artikli 60 lõikega 4 ette nähtud sotsiaal-majanduslik võimalus, mis eeldab, et on täidetud kaks kumuleeruvat tingimust, nimelt i) et sotsiaal-majanduslik kasu kaalub üles aine kasutamisest inimeste tervisele või keskkonnale tulenevad riskid ja ii) et puuduvad sobivad alternatiivsed ained või tehnoloogiad.¹³

15. REACH-määruse artikli 60 lõike 4 kohaselt tuleb komisjonil teha otsus pärast seda, kui ta on menetluse käigus võtnud arvesse mitut aspekti, sealhulgas eelkõige taotleja esitatud alternatiivsete ainete analüüsi¹⁴ ning kolmandate isikute esitatud seisukohti, samuti riskihindamise komitee ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee arvamusi. REACH-määruse artikli 60 lõikes 5 on lisaks sätestatud, et sobivate alternatiivide kättesaadavust hinnates võtab komisjon arvesse kõiki asjakohaseid aspekte, sealhulgas esiteks seda, kas alternatiivsetele ainetele ülemineku tulemusena vähenevad üldised riskid inimeste tervisele ja keskkonnale, ning teiseks alternatiivide tehnilist ja majanduslikku teostatavust taotleja jaoks.

5 Vt nt 25. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus PPG ja SNF vs. kemikaaliamet (C-650/15 P, EU:C:2017:802, punkt 55).

6 Üksikasjalikku käsitlust vt nt Herbatschek, N. jt, „The REACH Programmes and Procedures“, – Bergkamp, L. (toim), *The European Union REACH Regulation for Chemicals: Law and Practice*, Oxford University Press, 2013, lk 83–170, lk 133–146.

7 Vt nt 25. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus PPG ja SNF vs. kemikaaliamet (C-650/15 P, EU:C:2017:802, punkt 56).

8 Vt REACH-määrus, artikli 56 lõike 1 punktid a ja d ning artikli 58 lõike 1 punkti c alapunkt ii.

9 Vt REACH-määrus, artikli 56 lõike 1 punkt e ja lõige 2 ning artikli 62 lõiked 2 ja 3.

10 Vt REACH-määrus, artikli 62 lõige 1.

11 Vt REACH-määrus, artikli 60 lõige 1.

12 Vt REACH-määrus, artikli 60 lõiked 8 ja 9 ning artikkel 61; põhjendus 72.

13 Vt samuti REACH-määrus, põhjendused 22 ja 69.

14 REACH-määruse artikli 62 lõike 4 punkti e kohaselt peab autoriseeringutaotlus sisaldama muu hulgas alternatiive käsitlevat analüüsi, milles kaalutakse nendega seotud riske ning asendamise tehnilist ja majanduslikku teostatavust.

16. Sellega seoses teeb komisjon otsuse REACH-määruse artiklis 64 ette nähtud menetluse kohaselt. Muu hulgas tähendab see sama määruse artikli 64 lõike 2 kohaselt avalikku konsultatsiooni, mis annab kolmandatele isikutele võimaluse esitada teavet alternatiivsete ainete või tehnoloogiate kohta. REACH-määruse artikli 64 lõigete 3 ja 4 kohaselt peavad riskihindamise komitee (edaspidi „RHK“) ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee (edaspidi „SMAK“), mis on kemikaaliameti üksused mitmesuguste ülesannete täitmiseks,¹⁵ esitama oma arvamused taotluse asjakohaste aspektide kohta, mille hulka kuulub SMAKi puhul alternatiivide olemasolu. REACH-määruse artikli 64 lõike 8 kohaselt koostab komisjon otsuse eelnõu kolme kuu jooksul alates nende arvamuste saamisest ja teeb lõpliku otsuse vastavalt kohaldatavale komiteemenetlusele.¹⁶

B. Üldkohtu menetluse viinud sündmused

17. Pliisulfokromaatkollane (C.I. Pigment Yellow 34) ja pliikromaatmolübdatsulfaatpunane (C. I. Pigment Red 104) (koos edaspidi „kõnealused ained“) on plii ja kroom VI sisaldusega ained. Vastupidavuse, heleda värvi ja sära tõttu kasutatakse neid aineid eelkõige lakkides ja värvides (näiteks rauast ja terasest sildade ja konstruktsioonide puhul), siltidel (näiteks hoiatusmärkidel) ja kollase teemärgistuse jaoks.

18. Määrusega nr 125/2012¹⁷ kanti kõnealused ained REACH-määruse XIV lisa väga ohtlike ainete loetellu kui kantserogeensed ja inimestele reproduktiivtoksilised ained. Seetõttu oli nende kasutamiseks ja turuleviimiseks pärast 21. maid 2015 (sulgemiskuupäev) vaja autoriseeringut ning taotluse esitamise tähtaeg oli 21. november 2013.

19. DCC Maastricht BV (edaspidi „DCC Maastricht“ või „taotleja“),¹⁸ kes tarnib kõnealuseid aineid ligikaudu sajale allkasutajale liidus, esitas 19. novembril 2013 autoriseeringutaotluse (edaspidi „autoriseeringutaotlus“), et viia need ained turule järgmiseks kuueks kasutusala, mis on mõlema aine puhul identsed:

- pigmentpulbri jaotamine ja selle segamine tööstuskeskkonnas sellistesse lahustipõhistesse värvidesse, mis ei ole mõeldud kasutamiseks tarbijale (edaspidi „kasutusala 1“);
- värvide tööstuslik kasutamine metallpindadel (nt masinatel, sõidukitel, konstruktsioonidel, siltidel, teetähistel, rullmaterjali kattekihil jne) (edaspidi „kasutusala 2“);
- värvide kutsealane (mitte tarbijatele mõeldud) kasutamine metallpindadel (nt masinatel, sõidukitel, konstruktsioonidel, siltidel, teetähistel jne) või teemärgistuse paigaldamiseks (edaspidi „kasutusala 3“);
- pigmentpulbri jaotamine ja selle segamine tööstuskeskkonnas vedelatesse või tahketesse eelsegudesse, millega värvitakse selliseid plast- või plastifitseeritud tooteid, mis ei ole mõeldud kasutamiseks tarbijale (edaspidi „kasutusala 4“);
- selliste tahkete või vedelate pigmenti sisaldavate värvi eelsegude ja -ühendite tööstuslik kasutamine, millega värvitakse plast- või plastifitseeritud tooteid, mis ei ole mõeldud kasutamiseks tarbijale (edaspidi „kasutusala 5“);

15 Vt eelkõige REACH-määrus, artikli 76 lõike 1 punktid c ja d, artikli 77 lõige 3 ja artikkel 85.

16 Vt samuti REACH-määrus, põhjendus 83.

17 Vt komisjoni 14. veebruari 2012. aasta määrus (EL) nr 125/2012, millega muudetakse määruse nr 1907/2006 XIV lisa (ELT 2012, L 41, lk 1), põhjendused 6 ja 7; lisa, kanded nr 11 ja 12.

18 Nagu on märgitud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 5, on DCC Maastricht kõnealuste ainete liiduvälise (Kanadas asuva) tootja ainus esindaja REACH-määruse artikli 8 tähenduses, mistõttu ta esindab seda tootjat tema ainete registreerimisel selle määruse kohaselt.

– tahkete või vedelate pigmenti sisaldavate värvi eelsegude ja -ühendite kutsealane kasutamine teemärgistuse paigaldamiseks kuumsulatusmeetodil (edaspidi „kasutusala 6“).

20. REACH-määruse artikli 64 lõike 2 kohaselt korraldatud avaliku konsultatsiooni käigus esitasid kõnealuste ainete tootjad, allkasutajad, tööstusharu organisatsioonid, liikmesriigid ja valitsusvälised organisatsioonid oma arvamuse autoriseeringutaotluse kohta. Muu hulgas märkisid need allkasutajad, et võimalikel alternatiivsetel ainetel ei ole samu eeliseid ja need on enamasti palju kallimad. Seevastu värvi- ja pinnakattevahendite tööstuse esindajad märkisid, et on olemas ohutumaid ja sobivaid alternatiivseid ained, mida saab mõistliku hinna eest kasutada. DCC Maastricht vastas, et mitu ettevõtjat vajavad kõnealuseid aineid selleks, et valmistada konkreetseid tooteid teatavateks n-ö nišikasutusalaadeks.

21. RHK ja SMAK võtsid 11. detsembril 2014 vastu 12 konsolideeritud arvamust kõnealuse kahe aine iga kuue kasutusala kohta. SMAK kinnitas oma arvamustes, „et *ei* näi olevat olemas taotleja jaoks tehnilise ja majandusliku teostatavuse seisukohalt sobivaid alternatiive“.

22. Koosolekutel, mis peeti 7. ja 8. juulil 2015, 22. ja 23. septembril 2015, 3. ja 4. veebruaril 2016 ning 6. ja 7. juulil 2016, vaadati autoriseeringutaotlus läbi REACH-määruse artikli 133 kohaselt moodustatud komiteemenetluse komitees (edaspidi „REACH-komitee“). Muu hulgas märkisid kaks liikmesriiki ja Norra Kuningriik, et kõnealuseid aineid ei kasutata kollases teemärgistuses ning ühes nendest liikmesriikidest keelati see kasutusala 20 aastat tagasi. Lõpuks esitas REACH-komitee komisjoni otsuse eelnõu kohta positiivse arvamuse; 23 liikmesriiki hääletasid poolt, samas kui kolm liikmesriiki, nende seas Rootsi Kuningriik hääletasid vastu ja kaks liikmesriiki hoidusid hääletamast.

23. Komisjon võttis vaidlusaluse otsuse vastu 7. septembril 2016. Selle otsusega andis ta DCC Maastrichtile REACH-määruse artikli 60 lõike 4 alusel autoriseeringu kõnealuste ainete kasutamiseks kuuel taotletud kasutusosalal teatavatel tingimustel ja teatavate piirangutega (edaspidi „autoriseering“).

24. Vaidlusaluse otsuse põhjendustes 8 ja 9 märkis komisjon, et kuna „kõikide [...] kasutusalaade jaoks tehniliselt teostatavate alternatiivide puudumist on raske üheselt tuvastada“, siis tuleb autoriseering läbi vaadata varem, kui seda soovitab SMAK. Samuti märkis ta selle otsuse põhjenduses 9, et uuest arvamuste vahetusest liikmesriikidega ilmnes, et kõnealuste ainete kasutamine teemärgistuse sektoris on mõnes liikmesriigis asendatud või keelatud, teistes aga mitte. Seega oli komisjoni arvates asjakohane määrata kasutusalaade 1, 2, 4 ja 5 osas läbivaatamistähtaeg 12 aasta asemel 7 aastale ning kasutusalaade 3 ja 6 osas 7 aasta asemel 4 aastale.

25. Vaidlusaluse otsuse põhjenduses 12 märkis komisjon:

„Võttes arvesse, et kõikide taotluses nimetatud kasutusalaade jaoks tehniliselt teostatavate alternatiivide puudumist on raske üheselt tuvastada, tuleb autoriseeritud kasutusalasid veelgi täpsustada, mis puudutab [pigmentide] eelsegudelt, pigmente sisaldavatelt värvideelt ja eelühenditelt ning neid sisaldavatelt toodetelt tehniliselt nõutavaid toimeomadusi – omadused, mis tulenevad nendest kahest aineist ja mida ei saa saavutada mingite teiste sobivate alternatiivsete ainete või tehnoloogiatega. Autoriseeringu peab seega allutama tingimusele, et autoriseeringu valdaja esitab allkasutajate jaoks alternatiivide kohasuse ja olemasolu kohta aruande ja selle alusel täpsustab autoriseeritud kasutusalaade kirjeldusi. [...]“

26. Vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõigetes 1 ja 2 andis komisjon autoriseeringu kõnealuste ainete kuuele taotletud kasutusalale „tingimusele, et [kõnealuseid] aineid sisaldavate pigmentide eelsegude, värvide ja värvi eelühendite või neid sisaldavate valmistoodete toimivus on funktsionaalsuse, värvi intensiivsuse, läbipaistmatuse (katvus), segunevuse, ilmastikukindluse, kuumusstabiilsuse või mitteleostuvuse või nende kombinatsiooni seisukohast tehniliselt teostatav üksnes nimetatud ainete kasutamisel ning see toimivus on vajalik ette nähtud kasutuseks“.

27. Vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõike 3 punktis d on autoriseering allutatud tingimusele, et autoriseeringu valdaja allkasutajad peavad andma kemikaaliametile hiljemalt 30. juunil 2017 teavet nende kasutusala alternatiivide sobivuse ja olemasolu seisu kohta, põhjendades üksikasjalikult vajadust kõnealuseid aineid kasutada.

28. Vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõike 3 punkti e kohaselt on autoriseering allutatud tingimusele, et autoriseeringu valdaja esitab komisjonile hiljemalt 31. detsembril 2017 aruande selle otsuse artikli 1 lõike 3 punktis d nimetatud asjaolude kohta. Autoriseeringu valdaja on kohustatud autoriseeritud kasutusala kirjeldusi oma aruandes täpsustama alternatiive puudutava teabe alusel, mille on esitanud allkasutajad.

29. Lõpuks peavad allkasutajad vaidlusaluse otsuse artikli 3 punkti b kohaselt liikmesriigi asjaomase pädeva asutuse palvel põhjendama, miks on artikli 1 lõigete 1 ja 2 tingimused kohaldatavad ja miks on toimivusparameetrid kavandatava kasutusala jaoks vajalikud.

IV. Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

30. Rootsi Kuningriik esitas 28. novembril 2016 Üldkohtule hagi vaidlusaluse otsuse tühistamiseks.

31. Komisjon palus jätta hagi rahuldamata. Ühtlasi palus ta Üldkohtul jätta vaidlusaluse otsuse tühistamise korral selle tagajärjed kehtima seni, kuni see on asendatud uue otsusega.

32. Üldkohtu viienda koja presidendi 24. märtsi ja 3. mai 2017. aasta otsustega anti Taani Kuningriigile, Soome Vabariigile ja Euroopa Parlamendile luba astuda menetlusse Rootsi Kuningriigi nõuete toetuseks. Peale selle anti 20. juuli 2017. aasta määrusega kemikaaliametile luba astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks.

33. Vaidlustatud kohtuotsuses nõustus Üldkohus Rootsi Kuningriigi esimese väite teise osaga, mille kohaselt rikkus komisjon REACH-määruse artikli 60 lõiget 4, kui ta andis autoriseeringu, ilma et oleks nõuetekohaselt tuvastanud, et taotletud kasutusala jaoks sobivaid kõnealuste ainete alternatiive ei ole olemas, ning tühistas vaidlusaluse otsuse (vaidlustatud kohtuotsuse punktid 57–106).¹⁹

34. Üldkohus jättis rahuldamata ka komisjoni taotluse jätta vaidlusaluse otsuse tagajärjed kehtima seni, kuni see on asendatud uue otsusega (vaidlustatud kohtuotsuse punktid 107–112).

V. Menetlus Euroopa Kohtus ja poolte nõuded

35. Käesolevas, 20. mail 2019 esitatud apellatsioonkaebuses palub komisjon Euroopa Kohtul tühistada vaidlustatud kohtuotsus, jätta Rootsi Kuningriigi hagi rahuldamata ja mõista kohtukulud välja Rootsi Kuningriigilt. Teise võimalusena palub komisjon Euroopa Kohtul saata asi tagasi Üldkohtule uuesti läbivaatamiseks, otsustada esimese kohtuastme ja apellatsiooniastme kohtukulud edaspidi ning jätta vaidlusaluse otsuse tagajärjed kehtima.

36. Kemikaaliamet, kes astus esimeses kohtuastmes menetlusse komisjoni toetuseks, toetab komisjoni nõudeid.

37. Rootsi Kuningriik palub Euroopa Kohtul jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja mõista kohtukulud välja komisjonilt.

¹⁹ Üldkohus ei pidanud vajalikuks analüüsida teisi selles kohtuasjas esitatud argumente ja väiteid (vaidlustatud kohtuotsuse punktid 46, 47 ja 106).

38. Taani Kuningriik, Soome Vabariik ja parlament, kes astusid esimeses kohtuastmes menetlusse Rootsi Kuningriigi toetuseks, toetavad Rootsi Kuningriigi nõudeid.

39. Euroopa Kohtu asepresident rahuldab 21. novembri 2019. aasta määrusega²⁰ komisjoni ajutiste meetmete kohaldamise taotluse, peatamaks vaidlustatud kohtuotsuse täitmine kuni selle kohtuotsuse peale esitatud apellatsioonkaebuse lahendamiseni.

40. 7. juulil 2020 peeti kohtuistung, millel Taani Kuningriik, Rootsi Kuningriik, parlament, komisjon ja kemikaaliamet esitasid suulised seisukohad.

VI. Analüüs

41. Komisjon on esitanud apellatsioonkaebuses neli väidet. Esimene väide põhineb sellel, et on ebaõigesti hinnatud töendamiskoormist seoses sobivate alternatiivide puudumisega REACH-määruse artikli 60 lõike 4 tähenduses. Teine väide põhineb sellel, et ei ole arvesse võetud komisjoni kaalutusõigust kehtestada REACH-määruse artikli 60 lõike 4 alusel alternatiivide tehnilise teostatavuse null-lävi. Kolmas väide põhineb sellel, et on väärtalt kohaldatud REACH-määruse artikli 60 lõiget 4 seoses autoriseeringu osalise ulatuse ja tingimustega vaidlusaluses otsuses. Neljas väide põhineb sellel, et on väärtalt hinnatud vaidlusaluse otsuse tagajärgede kehtima jätmise taotlust.

42. Järgmiselt kirjeldatud põhjendustel olen seisukohal, et apellatsioonkaebuse esimene, teine ja kolmas väide ei ole põhjendatud, neljas väide aga on põhjendatud. Nendel asjaoludel asun seisukohale, et vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punkt 2 tuleb tühistada ning Euroopa Kohus peaks jätma vaidlusaluse otsuse tagajärjed kehtima, kuni see asendatakse uue otsusega.

A. Apellatsioonkaebuse esimene väide (seoses sobivate alternatiivide puudumise korral kohaldatava töendamiskoormisega)

1. Poolte argumentide kokkuvõte

43. Apellatsioonkaebuse esimeses väites väidab komisjon, keda üldiselt toetab kemikaaliamet, sisuliselt, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 79, 81, 85, 86, 90 ja 101 rikkus Üldkohus ilmselgelt õigusnormi seoses töendamiskoormisega, mis on kohaldatav sobivate alternatiivide puudumise korral vastavalt REACH-määruse artikli 60 lõikele 4.

44. Esiteks väidab komisjon, et Üldkohus rakendas võimatut töendamiskoormist, nõudes, et autoriseeringu taotleja ja komisjon välistaksid igasuguse teadusliku ebakindluse töendamaks, et puuduvad sobivad alternatiivid REACH-määruse artikli 60 lõike 4 tähenduses. Tema arvates eeldab alternatiivide hindamine teaduslikku hindamist, mida iseloomustab märkimisväärne ebakindlus, mistõttu on juhul, kui kogu selline ebakindlus tuleb välistada, tegu *probatio diabolica*'ga (s.o õigusliku nõudega esitada tõendid, mida on võimatu hankida).

45. Teiseks kritiseerib komisjon Üldkohtu järeldust, et vaidlusaluse otsuse vastuvõtmise kuupäeval püsis sobivate alternatiivide puudumise küsimuses märkimisväärne ebakindlus. Tema väitel nähtus tõenditest, sealhulgas ebakindlusest, et alternatiivid ei saavutanud sama tehnilise toimivuse taset kui kõnealused ained. Seetõttu oli tal tehnilise toimivuse vähenemise null-läve kohaldamise põhjal õigus järeldada, et alternatiivid ei ole tehniliselt teostatavad ja on seega autoriseeritavatel kasutuseladel sobimatud.

²⁰ Kohtuotsus komisjon vs. Rootsi (C-389/19 P-R, ei avaldata, EU:C:2019:1007). Vt samuti käesoleva ettepaneku 35. joonealune märkus ja sellega kaasnev tekst.

46. Sellega seoses toonitas komisjon kohtuistungil, et tema argument alternatiivide tehnilise teostatavuse null-läve kohta on vastuvõetav, sest see kujutab endast õigusküsimust, mis on seotud komisjoni hinnangu andmisega alternatiividele REACH-määruse artikli 60 lõike 4 tähenduses, ning see ei ole uus argument, sest ta on selle esitanud muu hulgas oma kirjalikes seisukohtades Üldkohtu menetluses. Samuti väidab ta, et tema apellatsioonkaebus Üldkohtu järelduste peale muudab vajalikuks selle argumendi üksikasjalikumana põhjendamise.

47. Rootsi Kuningriik, keda toetavad Taani Kuningriik ja parlament, märgib, et esimene väide on vastuvõetamatu. Rootsi Kuningriik väidab, et komisjoni poolt alternatiivide tehnilise teostatavuse suhtes null-läve kohaldamine on uus argument, mida ei ole Üldkohtu menetluses esitatud ja mida Euroopa Kohus ei saa seega apellatsioonimenetluses arvesse võtta. Taani Kuningriigi ja parlamendi arvates on see väide seotud Üldkohtu hinnangutega faktiliste asjaolude kohta, mida Euroopa Kohus ei saa apellatsioonimenetluses kontrollida.

48. Peale selle väidab Rootsi Kuningriik, keda toetavad Taani Kuningriik, Soome Vabariik ja parlament, et apellatsioonkaebuse esimene väide ei ole põhjendatud. Nad on seisukohal, et Üldkohus ei rakendanud seoses sobivate alternatiivide puudumise hindamisega võimatut tõendamiskoormist ning et komisjoni väited põhinevad vääral arusaamal vaidlustatud kohtuotsusest. Rootsi Kuningriik seab vaidluse alla ka selle, et komisjon kohaldas alternatiivide tehnilise teostatavuse suhtes null-läve, sest see ei nähtu vaidlusalusest otsusest ega muudest kohtu toimikus olevatest dokumentidest ega ole vastavuses REACH-määruse artikli 60 lõikega 4. Põhjus on eelkõige selles, et seal ei ole arvesse võetud, et tehniline toimivus peab olema vajalik konkreetse funktsiooni täitmiseks kasutusel, mille jaoks autoriseeringut taotletakse. Niisiis muudab see sisutühjaks nõude seoses alternatiivide puudumisega, kuna ühelgi ainel ei ole täpselt samasuguseid tehnilisi omadusi nagu teisel.

2. Hinnang apellatsioonkaebuse esimese väite kohta

a) Vastuvõetavus

49. Esiteks on Taani Kuningriik ja parlament sisuliselt seadnud vaidluse alla apellatsioonkaebuse esimese väite vastuvõetavuse, sest see on seotud sellega, kuidas Üldkohus hindas faktilisi asjaolusid ja tõendeid, mille põhjal ta leidis, et komisjon ei ole nõuetekohaselt tuvastanud sobivate alternatiivide puudumist vastavalt REACH-määruse artikli 60 lõikele 4. Kuna ei ole väidetud, et faktilisi asjaolusid ja tõendeid oleks moonutatud, ei saa Euroopa Kohus seda hinnangut apellatsioonimenetluses kontrollida.

50. Minu arvates ei saa see väide vastuvõetamatuse kohta olla tulemuslik. Küsimus, kas Üldkohus eksis seoses REACH-määruse artikli 60 lõike 4 kohaselt sobivate alternatiivide puudumise suhtes kohaldatava tõendamiskoormisega, puudutab seda, kas Üldkohus on võtnud faktiliste asjaolude ja tõendite hindamisel aluseks õige õigusliku standardi, ja see on õigusküsimus, mida Euroopa Kohus saab apellatsioonimenetluses kontrollida.²¹ Peale selle puudutab küsimus, kas Üldkohus sai talle esitatud faktiliste asjaolude ja tõendite põhjal õigesti järeldada, et komisjon eksis hinnangu andmisel sobivate alternatiivide puudumise kohta vastavalt REACH-määruse artikli 60 lõikele 4, juhtumi faktiliste asjaolude õiguslikku kvalifitseerimist, mida Euroopa Kohus on pädev apellatsioonimenetluses kontrollima.²²

²¹ Vt sellega seoses 25. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus *Solvay vs. komisjon* (C-109/10 P, EU:C:2011:686, punkt 51) ja 25. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus *Solvay vs. komisjon* (C-110/10 P, EU:C:2011:687, punkt 46); vt samuti kohtujurist Jääskineni ettepanek kohtuasjas *Taani vs. komisjon* (C-417/12 P, EU:C:2014:286, punkt 55).

²² Vt nt 25. juuli 2018. aasta kohtuotsus *komisjon vs. Hispaania jt* (C-128/16 P, EU:C:2018:591, punkt 31).

51. Teiseks ei ole Rootsi Kuningriigi arvates vastuvõetav apellatsioonkaebuse esimene väide, mis puudutab komisjoni väiteid alternatiivide tehnilise teostatavuse suhtes null-läve kohaldamise kohta, kuna see on uus argument, mida Üldkohtu menetluses ei esitatud ja mida Euroopa Kohus ei saa seetõttu apellatsioonimenetluses kaaluda.

52. Minu arvates ei saa ka see vastuvõetamatuse vastuväide olla tulemuslik. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võib apellant esitada apellatsioonkaebuse raames väited, mis on tekkinud vaidlustatud kohtuotsuse enese pinnalt ja mille eesmärk on selle kohtuotsuse põhjendatust õiguslikult kritiseerida,²³ nagu käesoleval juhul. Oma argumendiga alternatiivide tehnilise teostatavuse suhtes null-läve kohaldamise kohta soovib komisjon tõendada, et sel põhjusel ei esinenud märkimisväärset ebakindlust seoses alternatiivide olemasoluga ning et ta hindas seda nõuet nõuetekohaselt REACH-määruse artikli 60 lõike 4 alusel. Seega on selle argumendi eesmärk seada kahtluse alla, kas Üldkohus kohaldas vaidlustatud kohtuotsuses seda sätet õiguslikult õigesti. Pealegi esitas komisjon selle argumendi Üldkohtule esitatud menetlusdokumentides eelkõige seoses Rootsi Kuningriigi esimese väite teise osaga, mille alusel Üldkohus vaidlusaluse otsuse tühistas.

53. Seega ma leian, et apellatsioonkaebuse esimene väide on vastuvõetav.

b) Sisu

54. Apellatsioonkaebuse esimeses väites märgib komisjon, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta rakendas REACH-määruse artikli 60 lõike 4 alusel võimatut tõendamiskoormist, nõudes, et autoriseeringu taotleja ja komisjon välistaksid igasuguse sisulise ebakindluse selles, et sobivad alternatiivid puuduvad. Sellega seoses väidab ta, et kuna ta kohaldas alternatiivide tehnilise teostatavuse suhtes null-läve, ei olnud selles, kuidas ta sobivaid alternatiive hindas, vaidlusaluse otsuse tegemise ajal märkimisväärset ebakindlust.

55. Minu arvates tuleb apellatsioonkaebuse esimene väide tagasi lükata.

56. Mulle näib, et see, kuidas komisjon vaidlustatud kohtuotsuse punkte 79, 81, 85, 86, 90 ja 101 tõlgendab, ei ole veenev. Neid punkte tuleb lugeda nende õiges kontekstis. Nii näib, et esimene väide põhineb vaidlustatud kohtuotsuse vääralt tõlgendamisel.

57. Esiteks on selge, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 79, 81, 85, 86, 90 ja 101 koostoimes eelkõige selle punktidega 77, 78, 84 ja 87–98 ei nõudnud Üldkohus, et autoriseeringu taotleja või komisjon välistaks igasuguse teadusliku ebakindluse. Vastupidi, nendes punktides kohaldas Üldkohus minu arvates mõistlikku tõendamiskoormist, mille kohaselt komisjon peab täitma oma kohustuse tõendada autoriseerimismenetluses esitatud teavet arvesse võttes sobivate alternatiivide puudumist REACH-määruse artikli 60 lõike 4 tähenduses. Üldkohus märkis ju vaidlustatud kohtuotsuse punktis 86, et komisjon ei olnud enne autoriseeringu andmist kontrollinud olulist teavet, nii et ta oleks saanud järeldada, et kõikide taotletavate kasutusalaade jaoks puuduvad alternatiivid või et veel esinev ebakindlus on „väheoluline“.

58. Selles suhtes, nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 77, tuleneb vaidlustatud kohtuotsuse punktis 79 väljendatud Üldkohtu järeldus, mille kohaselt autoriseeringu taotleja kannab riski, et alternatiivide puudumist võib olla võimatu tuvastada, ja seetõttu, kui ebakindlus säilib, ei saa talle autoriseeringut anda, REACH-määruse artikli 60 lõike 4 sõnastusest koostoimes sama määruse põhjendusega 69, mille kohaselt on autoriseeringu taotlejal sellekohane tõendamiskoormis ja seega kannab ta riski, kui see nõue jääb tõendamata.

23 Vt nt 6. septembri 2018. aasta kohtuotsus Tšehhi Vabariik vs. komisjon (C-4/17 P, EU:C:2018:678, punkt 24).

59. Samamoodi, nagu märkis Rootsi Kuningriik, ei saa vaidlustatud kohtuotsuse punktis 81 väljendatud Üldkohtu järeldust, et komisjon ei saa teha otsust autoriseeringu kohta vaid oletuste põhjal, tõlgendada nii, et see paneb talle võimatu töendamiskoormise. Sellest järeldusest tuleneb, et kui sobivate alternatiivide puudumise kohta on vaid oletused, ei ole see nõue täidetud, ent kui komisjonil on teavet, mis toetab väidet, et sobivaid alternatiive ei ole, on see nõue täidetud.

60. Samuti tuleb osutada, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 85 koostoimes punktiga 84 märkis Üldkohus minu arvates õigesti, et kui autoriseeringu taotleja alternatiive käsitlevas analüüsis esitatud tõendid on vastuolus kolmandate isikute või liikmesriikide esitatutega, peab komisjon analüüsima alternatiivide puudumise nõuet põhjalikumalt, mistõttu kui pärast sellist analüüsi esineb jätkuvalt ebakindlust, ei ole see nõue täidetud ja komisjonil ei ole õigust autoriseeringut anda.

61. Just selle põhjal leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 86, et vaidlusaluse otsuse vastuvõtmise kuupäeval ei olnud komisjon nõuetekohaselt lõpuni analüüsinud alternatiivide puudumist, ning et kuna seda tingimust ei olnud põhjalikumalt uuritud, ei saanud autoriseeringut anda. On selge, et see järeldus põhines mitmel kaalutlusel, mida on kirjeldatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 87–98.

62. Muu hulgas märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 90 koostoimes punktidega 88 ja 89, et ühe osaleja esitatud teave heidab kahtlust alternatiive käsitlevas analüüsis sisalduvale taotleja väitele, et kõnealuseid aineid iseloomustab kõrge tasemel tehniline toimivus, milleni ei küüni ükski alternatiiv.

63. Samuti ei nõustunud Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 101 komisjoni argumendiga, et komisjon tegi veel analüüsi seoses sobivate alternatiivide puudumisega, kuna need analüüsid koosnesid taotlejalt saadud lisateabest, millest ei selgunud, millistel kasutuseladel alternatiivid puuduvad.

64. Nendel asjaoludel ei ole komisjoni argumendid alternatiivide tehnilise teostatavuse null-läve kohta veenvad, sest Üldkohus ei võtnud vaidlustatud kohtuotsuse punktides, mille komisjon vaidluse alla seadis, selles küsimuses seisukohta. Olenemata sellest, kas või kuidas komisjon seda läve kohaldab, ei põhjenda sellekohased argumendid väidet, et Üldkohus rakendas REACH-määruse artikli 60 lõike 4 alusel võimatut töendamiskoormist. Nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktides 86, 90 ja 101, asus Üldkohus kõnealuste ainete tehnilise toimivusega seotud teavet arvesse võttes minu arvates põhjendatult seisukohale, et tõenditest nähtub selgelt, et komisjoni hinnang alternatiivide puudumise kohta ei ole täielik ja et komisjon ei ole piisavalt selgitanud, miks ta pidas alternatiive sobimatuks.

65. Sellepärast teen ettepaneku apellatsioonkaebuse esimene väide põhjendamatusse tõttu tagasi lükata.

B. Apellatsioonkaebuse teine väide (seoses alternatiivide tehnilise teostatavuse null-lävega)

1. Poolte argumentide kokkuvõte

66. Apellatsioonkaebuse teises väites märgib komisjon, keda üldiselt toetab kemikaaliamet, sisuliselt, et ilmselgelt rikkus Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuses punktides 86, 90 ja 96 õigusnormi, kui ta jättis arvesse võtmata komisjoni kaalutusõiguse määrata REACH-määruse artikli 60 lõike 4 tähenduses alternatiivide hindamisel kindlaks tehnilise ja majandusliku teostatavuse läviväärtus. Seetõttu on ta asunud seisukohale, et Üldkohus kohaldas kohtulikus kontrollis väära kriteeriumi ja asus asjakohaste sotsiaalsete, majanduslike ja tehniliste kaalutluste hindamisel ise komisjoni asemele.

67. Komisjon väitel põhineb vaidlusalune otsus sellel, et ta kohaldas tehnilise toimivuse vähenemise null-läve ja et ükski alternatiiv seda läve ei ületanud. Tema arvates jättis Üldkohus selle arvesse võtmata ja ajas need kaks asjaolu omavahel segi. Komisjon ei eksinud enda sõnul sellega, et ta seadis null-läve ja seejärel hindas alternatiive sellest lävest lähtudes, sest alternatiivi tehnilist teostatavust on võimatu hinnata ilma otsustamata, mil määral saab toimivuse vähenemist pidada vastuvõetavaks, ja see kehtib samamoodi ka majandusliku teostatavuse puhul. See otsus kuulub komisjoni kaalutlusruumi ja eeldab temalt eri kaalutluste tasakaalustamist. See on komisjoni väitel põhjus, miks tema hinnang alternatiivide kohta kuulub ilmselgel veal põhineva kohtuliku kontrolli alla, nagu Üldkohus õigesti märkis oma 4. aprilli 2019. aasta otsuses *ClientEarth vs. komisjon* (T-108/17, EU:T:2019:215), kuid vaidlustatud kohtuotsuses ta seda ei kohaldanud.

68. Rootsi Kuningriigi – keda toetab Taani Kuningriik – sõnul on apellatsioonkaebuse teine väide vastuvõetamatu kahel põhjusel. Esiteks puudutavad etteheidetavad Üldkohtu järeldused faktiküsimust. Teiseks ei tuginenud komisjon Üldkohtu menetluses sellele, et ta kohaldas alternatiivide tehnilise teostatavuse suhtes null-läve ja seega on tegu uue argumendiga, millele ei saa apellatsioonimenetluses tugineda.

69. Peale selle väidab Rootsi Kuningriik, keda toetavad Taani Kuningriik, Soome Vabariik ja parlament, et apellatsioonkaebuse teine väide ei ole põhjendatud.

70. Esiteks väidavad Rootsi Kuningriik ja parlament, et komisjoni null-lävel põhinev lähenemisviis ei nähtu vaidlusalusest otsusest ja komisjon ei esitanud seda argumenti ka Üldkohtu menetluses. Rootsi Kuningriigi väitel puuduvad seega tõendid, mis toetaksid komisjoni väidet, et Üldkohus ei võtnud seda asjaolu arvesse või jättis komisjoni kaalutluspädevuse arvesse võtmata. Parlamendi sõnul on see argument kõigest „tagantjärele rekonstrueerimine“, kuid igal juhul ei puutu asjasse, kas komisjon niisuguse läve määras või mitte, sest Üldkohus lähtus oma järeldustes sellest, et komisjonil ei olnud võimalik alternatiivide puudumist lõplikult tuvastada ja ta tunnistas vaidlusaluses otsuses, et ei ole selge, kas seatud kriteeriumidele vastavaid alternatiive leidub.

71. Teiseks väidab Rootsi Kuningriik koos Taani Kuningriigi, Soome Vabariigi ja parlamendiga, et komisjoni null-lävel põhinev lähenemisviis on vastuolus REACH-määrusega. Rootsi Kuningriigi sõnul otsustas Üldkohus õigesti, et alternatiive tuleb hinnata konkreetselt nende kavandatava kasutusala seisukohast, ja seega ei järginud komisjon REACH-määruse artikli 60 lõiget 4, kui ta seadis toimivuse vähenemise suhtes läve, võtmata seejuures arvesse funktsiooni, mille tarvis seda toimivust on kavandatava kasutusala seisukohast vaja. Taani Kuningriik ja parlament toonitavad, et niisugune lähenemisviis ei ole kooskõlas REACH-määruse sõnastuse ja eesmärkidega ning võib jätta alternatiivide puudumisega seotud nõude sisutühjaks, piirdudes samaväärsete omadustega alternatiividel põhineval asendamisel vaid kõnealuse ainega. Ka Soome Vabariik on seisukohal, et tehnilist toimivust tuleb hinnata igal kasutusosal eraldi ja komisjoni lähenemisviis viib väga ohtlike ainete liiga lihtsa autoriseerimiseni, mis riivab autoriseerimise korda.

2. Hinnang apellatsioonkaebuse teisele väitele

a) Vastuvõetavus

72. Esiteks vaidleb Rootsi Kuningriik koos Taani Kuningriigiga sisuliselt vastu apellatsioonkaebuse teise väite vastuvõetavusele põhjendusel, et see puudutab Üldkohtu hinnangut faktiliste asjaolude ja tõendite kohta, mille põhjal ta leidis, et komisjon ei ole nõuetekohaselt tuvastanud alternatiivide puudumist, mida Euroopa Kohus ei saa apellatsioonimenetluses kontrollida, kui ei ole väidetud, et faktilisi asjaolusid ja tõendeid on moonutatud.

73. Ma ei nõustu selle vastuvõetamatuse vastuväitega. Nagu olen märkinud käesoleva ettepaneku punktis 50, puudutab küsimus, kas Üldkohus sai talle esitatud faktiliste asjaolude ja tõendite põhjal õigesti järeldada, et komisjon eksis sobivate alternatiivide puudumist hinnates, juhtumi faktiliste asjaolude õiguslikku kvalifitseerimist, mida Euroopa Kohus on pädev apellatsioonimenetluses kontrollima.

74. Teiseks ei ole Rootsi Kuningriigi – koos Taani Kuningriigiga – arvates vastuvõetav apellatsioonkaebuse teine väide, kuna komisjoni väited selle kohta, et ta kohaldas alternatiivide tehnilise teostatavuse suhtes null-läve, on uus argument, mida Üldkohtu menetluses ei esitatud ja mida Euroopa Kohus ei saa seega apellatsioonimenetluses arvesse võtta.

75. Ka selle vastuvõetavuse vastuväitega ei ole ma nõus. Käesoleva ettepaneku punktis 52 esitatud analüüsile tuginedes tuleb komisjoni argument, mis puudutab alternatiivide tehnilise teostatavuse null-läve kohaldamist, lugeda Euroopa Kohtu praktika kohaselt vastuvõetavaks, sest selle eesmärk on vaidlustada õiguslikus aspektis Üldkohtu järeldused, mille kohaselt komisjon ei ole nõuetekohaselt hinnanud sobivate alternatiivide puudumist REACH-määruse artikli 60 lõike 4 tähenduses, ja see põhineb argumentidel, mis komisjon Üldkohtu menetluses esitas.

76. Seega ma leian, et apellatsioonkaebuse teine väide on vastuvõetav.

b) Sisu

77. Apellatsioonkaebuse teises väites märgib komisjon, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta tõlgendas vääral komisjoni kaalutusõigust määrata REACH-määruse artikli 60 lõike 4 tähenduses alternatiivide tehnilise ja majandusliku teostatavuse lävi ning kohtuliku kontrolli standardit tema otsuste suhtes, mis on tehtud selle sätte alusel.

78. Nagu on märgitud käesoleva ettepaneku punktis 61, leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 86, et vaidlusaluse otsuse vastuvõtmise kuupäeval ei olnud komisjon nõuetekohaselt tuvastanud alternatiivide puudumist REACH-määruse artikli 60 lõike 4 tähenduses. See järeldus põhines mitmel kaalutlusel, mida on kirjeldatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 87–98.

79. Muu hulgas tegi Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 90 järelduse, et ühe osaleja esitatud teabest nähtuvalt on liidu turul teatavatel tingimustel võimalik kasutada alternatiive kõikidel autoriseerimistaotluses viidatud kasutusosaladel.

80. Samuti märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 96, et vaidlusaluse otsuse põhjendustest 8, 9 ja 12 nähtuvalt on komisjonil endiselt kahtlusi tehniliselt teostatavate alternatiivide puudumises kõikidel autoriseerimistaotlusega hõlmatud kasutusosaladel.

81. Minu arvates ei saa nendes järeldustes tuvastada ühtegi õigusnormi rikkumist.

82. Esiteks märgin, et alternatiivide tehnilise või majandusliku teostatavuse läviväärtuse kindlaksmääramist komisjoni poolt ei ole vaidlusaluses otsuses ega vaidlustatud kohtuotsuses mainitud – ei komisjoni argumentide kokkuvõttes selle kohtuotsuse punktides 51–56 ega Üldkohtu järeldustes. Vaidlustatud kohtuotsuses ei ole tõesti võetud üldist seisukohta seoses komisjoni kaalutuspädevusega hinnata alternatiivide tehnilist või majanduslikku teostatavust. Seetõttu, nagu on märkinud Rootsi Kuningriik ja parlament, ei näi leiduvat tõendust komisjoni väitele, et Üldkohus eksis, kui ta ei võtnud arvesse, et komisjon kohaldas vaidlusaluses otsuses tehnilist null-läve, või eiras tema kaalutuspädevust alternatiivide tehnilise ja majandusliku teostatavuse lävede kindlaksmääramisel.

83. Samuti ei saa minu arvates kritiseerida vaidlustatud kohtuotsuse punktis 96 esitatud Üldkohtu järeldust vaidlusaluse otsuse põhjenduste 8, 9 ja 12 kohta. Nagu nähtub käesoleva ettepaneku punktides 24 ja 25, tunnistas komisjon vaidlusaluse otsuse põhjendustes 8, 9 ja 12 „raskusi, mis on seotud tehniliselt teostatavate alternatiivide täieliku kindlakstegemisega kõikidel“ taotlusega hõlmatud kasutusosaladel. Seega tuleneb Üldkohtu järeldus nende põhjenduste sõnastusest. Seda ei muuda komisjoni väited, et ta kohaldas tehnilise teostatavuse suhtes null-läve ja leidis, et ükski alternatiiv seda läve ei ületa.

84. Samas, niivõrd kui komisjon väidab, et vaidlusalune otsus põhineb sellel, et ta kohaldas alternatiivide tehnilise teostatavuse suhtes null-läve, tekib küsimus, kas niisugune lähenemisviis on REACH-määrusega kooskõlas. Saan sellest lähenemisviisist aru nii, et sobiv alternatiiv on tehniliselt teostatav vaid juhul, kui see võimaldab kavandataval kasutusosaladel samasugust tehnilist toimivust nagu kõnealused ained. Selle põhjal näib mulle, et nagu on märkinud Taani Kuningriik, Soome Vabariik, Rootsi Kuningriik ja parlament, leidub REACH-määruse sõnastusest ja eesmärkidest lähtuvalt kaalukaid märke sellest, et niisugune lähenemisviis ei vasta nimetatud määrusega kehtestatud autoriseerimise korrale. Samuti ei ole see kooskõlas vaidlustatud kohtuotsusega.

85. Sellega seoses tuleb märkida, et Üldkohus andis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 70–76 mõiste „sobiv alternatiiv“ REACH-määruse tähenduses omapoolse tõlgenduse. Muu hulgas märkis ta, et vastavalt kemikaaliameti juhendile tähistab „alternatiiv“ kõnealuse aine võimalikku aseainet, mis peaks saama asendada selle aine funktsiooni. Ta on seisukohal, et „sobiv alternatiiv“ on mitte ainult ohutum, vaid ka „majanduslikult sobiv ja tehniliselt rakendatav“ REACH-määruse artikli 55 tähenduses. Üldkohtu sõnul tähendab see sõnapaar, et sobivad alternatiivid ei piirdu ainult alternatiivsete ainete või tehnoloogiate olemasoluga abstraktselt või tingimustel, mis on vaid erandlikku laadi, vaid et hinnangu andmisel tuleb lähtuda nende ainete tootmisvõimsusest ja nende tehnoloogiate teostatavusest, võttes arvesse ka nende ringlusesse laskmise õiguslikke ja faktilisi tingimusi.

86. Samuti täheldas Üldkohus, et sobivate alternatiivide hindamine hõlmab ka subjektiivset kriteeriumi küsimuses, kas alternatiivid on autoriseeringu „taotleja jaoks“ tehniliselt ja majanduslikult teostatavad REACH-määruse artikli 60 lõike 5 punkti b tähenduses, mistõttu kui alternatiivi on üldiselt võimalik kasutada, kuid taotleja seda veel teha ei saa, võib siiski anda autoriseeringu, kui see taotleja esitab vastavalt selles määruuses sätestatule asendusplaani, mille kohaselt asendatakse kõnealune aine lõpuks alternatiivsega.

87. Vaidlustatud kohtuotsusest tuleneb, et REACH-määruse artikli 60 lõikes 4 sätestatud nõue sobivate alternatiivide puudumise kohta eeldab objektiivseid ja subjektiivseid kriteeriume arvesse võttes konkreetse hinnangu andmist alternatiivi võimalustele asendada selle väga ohtliku aine funktsiooni autoriseeringu taotleja kavandataval kasutusosaladel.

88. Samuti tuleb osutada, et kuigi REACH-määruses ei ole mõistete „sobiv alternatiiv“ ning „tehniline ja majanduslik teostatavus“ määratlusi, võib need kaudselt tuletada REACH-määruse sõnastusest: nimelt peavad selle määruse artikli 60 lõigete 4 ja 5 tähenduses alternatiivid olema „sobivad“ ja „teostatavad“, nendega peab vastavalt mõistlikule hinnangule kulude, kasutatavuse ja tõhususe kohta saama täita kõnealuse aine funktsiooni.²⁴ Seda toetavad eelkõige REACH-määruse artikli 60 lõike 4 punkt d („mis tahes alternatiivse[d] aine[d] või tehnoloogia[d]“) ja lõige 5 („kõi[k] asjakohase[d] aspekt[id]“), millest ilmneb lai arusaam „sobivast alternatiivist“, millega saab kõnealuse aine asendada

²⁴ Vt seoses sellega komisjoni ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet ning muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja määrust (EÜ) piisivate orgaaniliste saasteainete kohta, COM(2003) 644 final, 29. oktoober 2003, seletuskiri, eelnõu artikkel 57, teine lõik.

ja mis ei piirdu pelgalt täpsete asendustega (nn *drop-in replacement*). See kajastub ka kemikaaliameti juhendites, millest nähtub, et alternatiivi tehniline teostatavus põhineb sellel, et alternatiiv täidab või asendab kõnealuse aine funktsiooni, samas kui majanduslik teostatavus keskendub alternatiivile ülemineku tõttu tekkivatele muutustele autoriseeringu taotleja kuludes ja tuludes.²⁵

89. Samuti tuleb sobivate alternatiivide puudumise kohta hinnangu andmisel arvesse võtta eelkõige REACH-määruse eesmärki tagada inimeste tervise ja keskkonna kaitse kõrge tase vastavalt selle määruse artikli 1 lõikele 1 ning artiklis 55 sätestatud autoriseerimise korra konkreetset eesmärki tagada väga ohtlike ainete järkjärguline asendamine sobivate alternatiividega, kui need on majanduslikult sobivad ja tehniliselt rakendatavad (vt käesoleva ettepaneku punktid 9 ja 10).

90. Neid kaalutlusi arvesse võttes näib mulle, et see, et komisjon kohaldas alternatiivide tehnilise teostatavuse suhtes null-läve, nagu on kirjeldatud käesoleva ettepaneku punktis 84, ei ole kooskõlas laia arusaamaga sobivatest alternatiividest, mis kajastub REACH-määruses ja Üldkohtu järelustes, et sobivate alternatiivide hindamisel tuleb konkreetselt arvesse võtta asjasse puutuvaid asjaolusid ja alternatiivi võimalusi täita taotletavatel kasutuseladel kõnealuse aine funktsiooni. Määrates kindlaks tehnilise toimivuse vähenemise läve, võtmata seejuures arvesse funktsiooni, mida täidab kõnealune aine, mille puhul on seda toimivust taotletavatel kasutuseladel vaja, eiratakse niisugusel lähenemisel seda, et alternatiivi tehnilise teostatavuse hindamisel tuleb lähtuda funktsioonist, mida on vaja täita kavandataval kasutuselal, mitte väga ohtliku aine toimivusest. Seetõttu võib niisugune lähenemisviis jätta sisutihjaks REACH-määruse artikli 60 lõikes 4 sätestatud nõude sobivate alternatiivide puudumise kohta, sest see piirab võimalike alternatiivide valikut lubamatult.

91. Seega näib niisugune lähenemisviis olevat vastuolus REACH-määruse eesmärgiga kaitsta inimeste tervist ja keskkonda, kuivõrd see võib viia autoriseeringute andmiseni olukordades, kus võib õigupoolest leida sobivaid alternatiive. Samamoodi riivab see REACH-määruse artiklis 55 ette nähtud autoriseerimise korra eesmärki aidata kaasa väga ohtlike ainete järkjärgulisele asendamisele, kuna see võib viia selleni, et asendamist lubatakse vaid erandjuhtudel, kui sellega ei kaasne tõhususe kadu.

92. Lõpuks ei ole etteheited, mis põhinevad vaidlusaluse otsuse kohtuliku kontrolli standardil, minu arvates veenvad. Muu hulgas näib mulle kohatu komisjoni viide Üldkohtu 4. aprilli 2019. aasta otsusele *ClientEarth vs. komisjon* (T-108/17, EU:T:2019:215).²⁶ Nagu on märkinud Soome Vabariik, erinevad käesoleva juhtumi asjaolud nimetatud kohtuasjas käsitletutest, eriti kuna selles kohtuasjas kontrollis Üldkohus mitte REACH-määruse põhjal tehtud autoriseerimisotsust, vaid komisjoni otsust, millega jäeti rahuldamata Århusi konventsioonis sätestatud kohustusi rakendava määruse nr 1367/2006²⁷ artikli 10 alusel esitatud vaie autoriseeringu andmise otsuse peale.

93. Peale selle märkis Üldkohus nimetatud kohtuotsuses, et ilmselge vea kontrollimine tema menetluses on seotud liidu institutsiooni hinnanguga keeruliste faktiliste asjaolude kohta, mistõttu taotleja esitatavad tõendid peavad olema piisavad, et muuta selle institutsiooni aktis faktiliste asjaolude kohta antud hinnangud ebausutavaks.²⁸ Vaidlustatud kohtuotsuse vaidlusalused punktid aga ei puuduta komisjoni faktihinnangute usutavust kui autoriseeringu alust, vaid käsitlevad seda, et ta jättis täitmata oma hindamiskohustuse, mille eesmärk on tuvastada REACH-määruse artikli 60 lõike 4 tähenduses sobivate alternatiivide puudumine. Samamoodi ei näe ma alust väitele, et Üldkohus asus alternatiivide kasutatavust hinnates ise komisjoni asemele, sest Üldkohus ei teinud nendes punktides otsust selles küsimuses.

25 Vt nt kemikaaliamet, „Autoriseerimistaotluse koostamise juhend“ (ELT 2011, C 28, lk 1), eelkõige punktid 3.6 ja 3.8. Vt samuti kemikaaliamet, „How to apply for authorisation“, oktoober 2017, veebis kättesaadav <https://echa.europa.eu/>, punkt 3.3.

26 Euroopa Kohtu menetluses on selle kohtuotsuse peale esitatud apellatsioonkaebus: vt käesoleva ettepaneku 3. joonealune märkus.

27 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1367/2006 keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Århusi konventsiooni sätete kohaldamise kohta ühenduse institutsioonide ja organite suhtes (ELT 2006, L 264, lk 13).

28 Vt 4. aprilli 2019. aasta kohtuotsus *ClientEarth vs. komisjon* (T-108/17, EU:T:2019:215, eelkõige punktid 246, 248, 249 ja 259–262).

94. Seepärast leian, et apellatsioonkaebuse teine väide tuleb põhjendamatusse tõttu tagasi lükata.

C. Apellatsioonkaebuse kolmas väide (autoriseeringu osalise ulatuse ja tingimuste kohta vaidlusaluses otsuses)

1. Poolte argumentide kokkuvõte

95. Apellatsioonkaebuse kolmandas väites märgib komisjon, keda üldiselt toetab kemikaaliamet, et ilmselgelt rikkus Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 86, 97 ja 98 õigusnormi seoses vaidlusaluse otsusega. See väide jaguneb kaheks osaks.

96. Apellatsioonkaebuse kolmanda väite esimeses osas märgib komisjon, et Üldkohus ei võtnud arvesse, et vaidlusaluses otsuses ei antud autoriseeringut kõikidele autoriseeringutaotluses viidatud kasutusalaadele, vaid anti ainult osaline autoriseering teatavatele kõnealuste ainete kasutusalaadele, kus kavandatava kasutusala jaoks oli vaja nende ainete tehnilise toimivuse omadusi. Seega väidab ta, et vaidlusalust otsust ei saa tõlgendada nii, et REACH-määruse artikli 60 lõike 4 nõuded ei olnud osalise autoriseeringu saamiseks täidetud.

97. Apellatsioonkaebuse kolmanda väite teises osas ei nõustu komisjon Üldkohtu järeldusega, et teatavatest vaidlusaluse otsuse tingimustest nähtuvalt ei olnud REACH-määruse artikli 60 lõike 4 tähenduses alternatiivide puudumise kohta antud hinnang täielik. Tema arvates on võimalik piirata autoriseeringu ulatust objektiivsete kriteeriumide abil ja määratleda autoriseeritavad kasutusalaad viitega soovitatavatele funktsioonidele, nagu on tehtud vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõigetes 1 ja 2. Komisjoni sõnul olid selle otsuse artikli 1 lõike 3 punktides d ja e ette nähtud tingimused, mis puudutavad aruandlusnõudeid autoriseeringu valdaja ja tema allkasutajate suhtes, mõeldud selleks, et parandada kemikaaliametile ja komisjonile läbivaatamisetapis või isegi varem kättesaadavat teavet. Samuti väidab ta, et ta ei delegeerinud vaidlusaluse otsuse artikli 3 punktiga b liikmesriigi pädevatele asutustele kaalutusõigust alternatiivide hindamisel. Lähtudes REACH-määruse sätetest, mis puudutavad liikmesriigi rolli selle määruse rakendamisel ja täitmisel, nagu selle artiklid 122, 125 ja 126 ning põhjendused 119 ja 121, leiab ta, et kui liikmesriikidel ei lubata täita autoriseerimise kontekstis nõuetele vastavuse järelevalve ja kontrollimisega seotud ülesandeid, kujutab see endast selle määrusega ette nähtud pädevuse jaotuse eiramist, millel võib olla halb mõju inimeste tervisele ja keskkonnale.

98. Taani Kuningriigi väitel on apellatsioonkaebuse kolmas väide vastuvõetamatu, sest see põhineb Üldkohtu hinnangul faktiliste asjaolude ja tõendite kohta, mida ei saa apellatsioonimenetluses kontrollida.

99. Ka Rootsi Kuningriik, keda toetavad Taani Kuningriik, Soome Vabariik ja parlament, märgib, et apellatsioonkaebuse kolmas väide on vastuvõetamatu. Nad on seisukohal, et Üldkohus otsustas õigesti, et komisjon ei jõudnud järeldusele alternatiivide puudumise kohta, nagu nähtub vaidlusaluse otsuse tingimustest, mille kohaselt pidid autoriseeringu valdaja ja tema allkasutajad andma teavet sobivate alternatiivide olemasolu kohta ning allkasutajad kõnealuste ainete kasutamisest loobuma, kui nad tuvastavad alternatiivi. Nad toonitavad, et kuigi autoriseeringu ulatust võib olla võimalik piirata objektiivsete kriteeriumide abil, ei saa komisjon sõnastada tingimusi, mis kujutavad endast nõudeid, mida ta peab REACH-määruse artikli 60 lõike 4 alusel hindama. Samuti märgib Rootsi Kuningriik, et komisjon ei saa delegeerida talle REACH-määrusega pandud ülesandeid liikmesriigi pädevatele ametiasutustele; nendel asutustel on pädevus autoriseeringu andmise otsuseid täitmisele pöörata, kuid nad ei saa asuda seisukohale küsimuses, kas selle määruse artikli 60 lõike 4 nõudeid on täidetud.

2. Hinnang apellatsioonkaebuse kolmanda väite kohta

a) Vastuvõetavus

100. Sisuliselt vaidleb Taani Kuningriik vastu apellatsioonkaebuse kolmanda väite vastuvõetavusele põhjendusel, et see puudutab Üldkohtu hinnangut faktiliste asjaolude kohta, mille põhjal ta leidis, et komisjon ei ole nõuetekohaselt, vastavalt REACH-määruse artikli 60 lõikele 4 tuvastanud alternatiivide puudumist, mida Euroopa Kohus ei saa apellatsioonimenetluses kontrollida.

101. Minu arvates ei saa see väide vastuvõetamatuse kohta olla tulemuslik. Nagu olen märkinud käesoleva ettepaneku punktides 50 ja 73, puudutab küsimus, kas Üldkohus sai talle esitatud faktiliste asjaolude ja tõendite põhjal õigesti järeldada, et komisjon eksis sobivate alternatiivide puudumise hindamisel, juhtumi faktiliste asjaolude õiguslikku kvalifitseerimist, mida Euroopa Kohus on pädev apellatsioonimenetluses kontrollima.

102. Seega ma leian, et apellatsioonkaebuse kolmas väide on vastuvõetav.

b) Sisu

103. Apellatsioonkaebuse kolmandas väites märgib komisjon, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta kohaldas vaidlusaluse otsuse suhtes väärtalt REACH-määruse artikli 60 lõiget 4. Selle väite esimeses osas märgib komisjon, et Üldkohus asus ekslikult seisukohale, et ta on andnud autoriseeringu kõikidele autoriseeringutaotluses viidatud kasutusalaadele, samas kui tegelikult oli ta andnud vaid osalise autoriseeringu. Väite teises osas kritiseerib komisjon Üldkohtu järeldusi, mille kohaselt teatavad tingimused vaidlusaluses otsuses tõendavad, et ta andis autoriseeringu enne, kui oli piisavalt analüüsinud alternatiivide puudumist.

104. Kõigepealt tuleb märkida, et apellatsioonkaebuse kolmanda väite esimene osa näib olevat faktide poolest puudulik. Vastupidi sellele, mida väidab komisjon, leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 97 koostoimes punktidega 54–56, et vaidlusaluse otsusega ei antud autoriseeringut kõikidele taotletud kasutusalaadele, vaid see oli „piiratud üksnes juhtudega“, kus oli vaja kõnealuste ainete toimivusomadusi.

105. Sellegipoolest on tõsi, et nagu komisjon on apellatsioonkaebuse kolmanda väite esimeses ja teises osas viidanud, märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 97 ja 98, et tingimused, millega komisjon autoriseeringu andmist seostas, kinnitavad vaidlustatud kohtuotsuse punktis 86 väljendatud järeldust, et komisjon ei olnud vaidlusaluse otsuse vastuvõtmise kuupäeva seisuga nõuetekohaselt tuvastanud alternatiivide puudumist.

106. Üldkohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 97, et vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõigetes 1 ja 2 ette nähtud tingimus, mille kohaselt komisjon piirdus autoriseeringute andmisel vaid nende juhtudega, mil kõnealuseid aineid sisaldavate segude toimivus on tõepoolest vajalik, on samaväärne sellega, kui kinnitada, et iga kord, kui allkasutaja tuvastab alternatiivi, peab ta hoiduma kõnealuste ainete kasutamisest. Üldkohus asus seisukohale, et see tingimus on kindel märk sellest, et vaidlustatud otsuse tegemise kuupäeval ei olnud komisjon ise arvamusel, et alternatiivide puudumise uurimine on lõpetatud.

107. Samuti märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 98, et vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõike 3 punktides d ja e sätestatud tingimused, mille kohaselt autoriseeringu valdaja allkasutajad peavad esitama sobivate ja olemasolevate alternatiivide kohta teavet, mis üksikasjalikult õigustab vajadust kasutada kõnealuseid aineid, ja autoriseeringu valdaja peab esitama aruande, milles ta peab täpsustama allkasutajate osutatud alternatiivide alusel autoriseeritud kasutusalaade kirjeldust, on kõik tõendid eelkõige sellest, et komisjon ei olnud veel lõpetanud alternatiivide puudumise hindamist.

108. Minu arvates ei ole nendes järeldustes rikutud ühtegi õigusnormi.

109. Ei tohi unustada, et REACH-määruse artikli 60 lõike 4 kohaselt on sobivate alternatiivide puudumine selle sätte alusel antava autoriseeringu eeltingimus ja seega pidi selle nõude hindamine olema lõpule viidud enne vaidlusaluse otsuse tegemist. Kuigi REACH-määruses on üldiselt nõutud, et autoriseeringute suhtes tuleb seada tingimused (vt käesoleva ettepaneku punkt 13), ja näib, et see ei välista, nagu osutab komisjon, autoriseeringu ulatuse piiramist objektiivsete kriteeriumide abil, tuleneb REACH-määruse artikli 60 lõikest 4, et komisjon ei saa seada autoriseeringu andmise suhtes tingimusi, mida ta peab selle sätte kohaselt hindama. Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 82 ja 83 minu arvates õigesti märkis, ei saa võimalust seada autoriseeringule teatavad tingimused kasutada muu hulgas kui vahendit, mis võimaldab komisjonil jätta lahtiseks küsimuse, kas REACH-määruse artikli 60 lõike 4 nõuded on täidetud, või heastada vajakajäämisi hinnangus, mille ta peab selle sätte kohaselt andma.

110. Seetõttu näib mulle, et komisjonil ei ole REACH-määruse artikli 60 lõike 4 alusel õigust seada autoriseeringu tingimuseks nõuet, et ühele või teisele ainele puuduvad sobivad alternatiivid, mis kajastub vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõigetes 1 ja 2 sätestatud tingimuses, et toimivus peab olema tehniliselt rakendatav üksnes kõnealuse aine kasutamisel ja et seda toimivust on vaja kavandatud kasutusosalal (vt käesoleva ettepaneku punkt 26). Minu arvates jätab see tingimus autoriseeringu valdajale ja tema allkasutajatele sisuliselt võimaluse ise otsustada, kas on olemas sobiv alternatiiv. Seega, nagu Üldkohus õigesti märkis, tähendab see tingimus seda, et komisjon ei ole REACH-määruse artikli 60 lõikes 4 nõutud hindamist lõpule viinud.

111. Nõustun ka sellega, kuidas Üldkohus tõlgendas vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõike 3 punktides d ja e sätestatud tingimusi. Muu hulgas kohustab selle otsuse artikli 1 lõike 3 punkt d allkasutajaid esitama teavet alternatiivide olemasolu kohta ja põhjendama vajadust kasutada kõnealuseid aineid, samas kui selle otsuse artikli 1 lõike 3 punkt e kohustab autoriseeringu valdajat esitama aruandeid allkasutajate esitatud teabe kohta ja selle teabe põhjal täpsustama autoriseeritud kasutusosalade kirjeldust (vt käesoleva ettepaneku punktid 27 ja 28). Minu arvates tähendavad need tingimused sisuliselt seda, et autoriseeringu valdajal ja tema allkasutajatel palutakse esitada teavet eesmärgiga hinnata alternatiivide puudumist kõnealuste ainete kasutusosaladel pärast seda, kui komisjon on nendele kasutusosaladele autoriseeringu andnud. Nii näib mulle, et ka sellest tingimusest nähtuvalt ei olnud komisjoni hinnang alternatiivide puudumise kohta täielik.

112. Võib lisada, et samalaadseid järeldusi saab teha seoses vaidlusaluse otsuse artikli 3 punktiga b, kus on ette nähtud, et asjaomase liikmesriigi pädeva asutuse palvel peavad autoriseeringu valdaja allkasutajad põhjendama, miks on kohaldatavad selle otsuse artikli 1 lõigete 1 ja 2 tingimused ning miks on kavandatava kasutusala jaoks vaja toimivusparameetreid (käesoleva ettepaneku punkt 29). Minu arvates on selles sisuliselt ette nähtud, et liikmesriigi pädevad ametiasutused peavad kontrollima, kas allkasutajad tuvastasid õigesti, et kõnealuste ainete kasutamisele ei ole sobivaid alternatiive. Niisiis võib asuda seisukohale, et see kinnitab veelgi, et komisjoni hinnang alternatiivide puudumise kohta ei olnud täielik. Vastupidi komisjoni argumendile ei viita REACH-määruse sätetes, mis käsitlevad liikmesriikide funktsiooni selle määruse rakendamisel ja täitmisel, miski sellele, et nad saavad täita ülesandeid, mis kuuluvad REACH-määruse artikli 60 lõikest 4 tuleneva komisjoni hindamiskohustuse alla.

113. Sellepärast teen ettepaneku apellatsioonkaebuse viies väide põhjendamatusse tõttu tagasi lükata.

D. Apellatsioonkaebuse neljas väide (vaidlusaluse otsuse tagajärgede kehtima jätmise kohta)

1. Poolte argumentide kokkuvõte

114. Apellatsioonkaebuse neljandas väites, mis on esitatud teise võimalusena, märgib komisjon, keda üldiselt toetab kemikaaliamet, et vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punkt 2, milles Üldkohus keeldus vaidlusaluse otsuse tagajärgi kehtima jätmast, põhineb ilmselgel õigusnormi rikkumisel selle kohtuotsuse punktis 112.

115. Esiteks väidab komisjon, et vaidlustatud kohtuotsuse punkt 112 põhineb vääral eeldusel – mida, nagu ta möönab, sisaldasid ka tema kirjalikud seisukohad Üldkohtu menetluses –, et vaidlusaluse otsuse tühistamise tagajärjel keelatakse kõnealuste ainete turuleviimine. Ta on seisukohal, et vaidlusaluse otsuse tühistamise mõjul taastub enne selle otsuse vastuvõtmist eksisteerinud õiguslik olukord, mis tähendab, et võttes arvesse REACH-määruse artikli 56 lõike 1 punktis d sätestatud üleminekunorme, võivad taotleja ja tema allkasutajad kõnealuseid aineid taotletavate kasutusvalade jaoks ka edaspidi kasutada ja turule viia, kuni komisjon teeb autoriseeringutaotluse kohta uue otsuse.

116. Teiseks väidab komisjon, et vaidlusaluse otsuse tühistamise vahetu mõju kujutab endast oluliselt suuremat ohtu inimeste tervisele ja keskkonnale, kuna kõnealuseid aineid saaks kasutada ja turule viia nende suhtes vaidlusaluses otsuses sätestatud tingimusi ja piiranguid kohaldamata. Seepärast väidab ta, et isegi kui apellatsioonkaebuse ülejäänud väited tagasi lükata, peaks Euroopa Kohus tühistama vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punkti 2 ning jätma vaidlusaluse otsuse tagajärjed kehtima seni, kuni see asendatakse uue otsusega.

117. Rootsi Kuningriik, keda toetavad Taani Kuningriik ja Soome Vabariik, on seisukohal, et apellatsioonkaebuse neljas väide ei ole põhjendatud.

118. Rootsi Kuningriik koos Soome Vabariigiga väidab, et kuigi vaidlusaluse otsuse tühistamise tagajärjed erinevad nendest, mis Üldkohus ette nägi, on see, et Üldkohus komisjoni palve rahuldamata jättis, põhjendatud, sest vaidlusaluse otsuse tagajärgede kehtima jätmise tingimused ei ole täidetud. Muu hulgas väidavad need liikmesriigid, et selle otsuse tühistamisega ei kaasne DCC Maastrichtile tõsiseid tagajärgi, kuna ta saab jätkata kõnealuste ainete turustamist taotletavate kasutusvalade jaoks, kuni komisjon teeb uue otsuse. Samuti ei kujuta see endast ohtu inimeste tervisele ega keskkonnale, sest kehtivad liidu eeskirjad töötajate kaitseks kõnealuste ainete kokkupuutumise eest.²⁹ Samuti ei ole komisjon tõendanud, et vaidlusaluse otsusega autoriseeritud kogused on autoriseeringutaotluses viidatutest väiksemad.

119. Taani Kuningriik väidab, et REACH-määruse artikli 56 lõike 1 punktis d sätestatud üleminekunormid aeguvad pärast seda, kui komisjon on oma otsuse teinud, ja neid ei saa selle otsuse tühistamise korral uuendada, nagu käesolevas asjas, sest see oleks vastuolus selle määruse eesmärgiga tagada inimeste tervise ja keskkonna kaitse kõrge tase. Tema arvates kehtestatakse selle sättega erand üldisest väga ohtlike ainete kasutamise ja turuleviimise keelust ja niisiis tuleb seda tõlgendada kitsalt.

²⁹ Need liikmesriigid viitavad selles aspektis nõukogu 19. oktoobri 1992. aasta direktiivile 92/85/EMÜ rasedate, hiljuti sünnitanud ja rinnaga toitvate töötajate tööohutuse ja tervishoiu parandamise meetmete kehtestamise kohta (kümnes üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses) (EÜT 1992, L 348, lk 1; ELT eriväljaanne 05/02, lk 110); nõukogu 7. aprilli 1998. aasta direktiivile 98/24/EÜ töötajate tervise ja ohutuse kaitse kohta keemiliste mõjuritega seotud ohtude eest tööl (neljateistkümnes üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses) (EÜT 1998, L 131, lk 11; ELT eriväljaanne 05/03, lk 279) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivile 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest (kuues üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses) (ELT 2004, L 158, lk 50; ELT eriväljaanne 05/05, lk 35).

2. Hinnang apellatsioonkaebuse neljandale väitele

120. Apellatsioonkaebuse neljandas väites, mis on esitatud teise võimalusena, märgib komisjon, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta keeldus vaidlusaluse otsuse tagajärgi kehtima jätmast. Komisjon palub Euroopa Kohtul tühistada vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punkt 2 ja jätta vaidlusaluse otsuse tagajärjed kehtima seni, kuni ta teeb autoriseeringutaotluse kohta uue otsuse

121. Tuleb tähele panna, et Euroopa Kohtul on vaja teha selle väite kohta otsus vaid juhul, kui ta lükkab apellatsioonkaebuse ülejäänud väited tagasi ja jätab vaidlusaluse otsuse tühistamise muutmata, nagu välja pakun.

122. Soovin kõigepealt märkida, et apellatsioonkaebuse neljas väide on põhjendatud. Põhjendan sellele järeldusele jõudmist järgmiselt.

123. Ei tohi unustada, et liidu akti tühistamise tagajärg on üldjuhul selle akti kõrvaldamine liidu õiguskorrast alates akti jõustumiskuupäevast, st sellel on tagasiulatuv (*ex tunc*) mõju.³⁰ Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt aga, millele on viidatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 109–111, võimaldab ELTL artikli 264 teine lõik liidu kohtutel tühistamise tagasiulatuvat mõju leevendada, nähes ette, et nad võivad, kui nad vajalikuks peavad, märkida, millised tühiseks tunnistatud õigusakti tagajärjed loetakse kehtivaks. Seda sätet on tõlgendatud muu hulgas nii, et see lubab õiguskindluse kaalutlustel või ka selleks, et hoida ära liidu poliitika halvenemist, näiteks keskkonnakaitse või rahvatervise valdkonnas, jätta tühistatud õigusakti tagajärjed kehtima, kuni asjaomane liidu institutsioon või organ võtab asjakohased meetmed.³¹

124. Üldkohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 112, et vaidlusaluse otsuse vahetu tühistamine võib tõenäoliselt tuua DCC Maastrichtile kaasa raskeid negatiivseid tagajärgi, sest tal ei ole pärast enam võimalik kõnealuseid aineid turustada. Üldkohus osutas, et siiski põhineb vaidlusaluse otsuse tühistamine selle otsuse sisulise õiguspärasusega seotud kaalutlustel. Samuti asus ta seisukohale, et selle otsuse tagajärgede kehtima jätmine ei ole kooskõlas REACH-määruse eesmärgiga tagada inimeste tervise ja keskkonna kaitse kõrge tase. Selle põhjal keeldus Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 2 vaidlusaluse otsuse tagajärgi kehtima jätmast.

125. Minu arvates on Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 112 väljendatud järeldusega rikkunud õigusnormi.

126. Tuleb arvestada, et vaidlusaluse otsuse tühistamise tagajärjel pöörduti tagasi üleminekueeskirjade juurde, mis on sätestatud REACH-määruse artikli 56 lõike 1 punktis d koostoimes artikli 58 lõike 1 punkti c alapunktiga ii, kus on ette nähtud, et taotleja võib kõnealust ainet taotletavate kasutusalaade jaoks turule viia ka pärast sulgemiskuupäeva, kuni autoriseeringutaotluse suhtes tehakse otsus, tingimusel et see taotlus sama määruse XIV lisas loetletud aine suhtes on esitatud taotluse esitamise tähtaja viimaseks kuupäevaks (vt käesoleva ettepaneku punktid 5, 6 ja 12).

30 Vt nt 26. aprilli 1988. aasta kohtuotsus *Asteris jt vs. komisjon* (97/86, 99/86, 193/86 ja 215/86, EU:C:1988:199, punkt 30) ning 12. veebruari 2008. aasta kohtuotsus *CELF ja ministre de la Culture et de la Communication* (C-199/06, EU:C:2008:79, punkt 61).

31 Vt nt 25. veebruari 1999. aasta kohtuotsus *parlament vs. nõukogu* (C-164/97 ja C-165/97, EU:C:1999:99, punktid 22–24); 16. aprilli 2015. aasta kohtuotsus *parlament vs. nõukogu* (C-317/13 ja C-679/13, EU:C:2015:223, punktid 72–74) ning 13. detsembri 2018. aasta kohtuotsus *Ville de Paris, Ville de Bruxelles ja Ayuntamiento de Madrid vs. komisjon* (T-339/16, T-352/16 ja T-391/16, EU:T:2018:927, punkt 160). Üksikasjalikku arutelu vt nt Rosenkranz, F., „Temporal Effects of CJEU Judgments“, Riesenhuber, K. (toim), *European Legal Methodology*, Intersentia, 2017, lk 561–590.

127. Käesoleval juhul sai DCC Maastricht, kes taotles autoriseeringut ette nähtud tähtaja jooksul, neid üleminekueeskirju kasutada (vt käesoleva ettepaneku punktid 18, 19 ja 23). Kuna vaidlusaluse otsuse tühistamise tagajärjel pidi komisjon autoriseeringutaotlust uuesti kaaluma, näib mulle, et DCC Maastricht saab nendest üleminekueeskirjadest uuesti kasu, kuni komisjon teeb selle kohaldamise kohta uue otsuse. Vastupidi Taani Kuningriigi argumentidele ei viita miski nende sätete sõnastuses sellele, nagu ei oleks need kohaldatavad olukorras, kus autoriseeringu andmise otsus on tühistatud.

128. Seega näib mulle, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 112 õigusnormi sellega, et ta ei võtnud arvesse REACH-määruse artikli 56 lõike 1 punktis d ja artikli 58 lõike 1 punkti c alapunktis ii sätestatud üleminekueeskirju.

129. Samuti on tõsi, et väljakujunenud kohtupraktikas, millele on viidatud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 111, on Euroopa Kohus otsustanud, et õiguskindluse huvides võib jätta tühiseks tunnistatud liidu õigusakti tagajärjed kehtivaks, eriti kui selle õigusakti õiguspärasus on vaidlustatud mitte selle eesmärgist või sisust lähtudes, vaid õigusakti vastuvõtja pädevuse puudumise või olulise menetlusnormi rikkumise tõttu.³² Euroopa Kohtu praktika tähelepanelikul lugemisel ilmneb aga, et kuigi seda asjaolu võib pidada takistuseks, mille tõttu Euroopa Kohus ei saa mõnel juhul määrata, et liidu õigusakti tagajärjed jäävad kehtima,³³ on Euroopa Kohus teistel juhtudel sisulise õiguspärasusega seotud põhjustel tühistatud liidu akti tagajärjed kehtima jätnud.³⁴ Seega ilmneb Euroopa Kohtu senisest praktikast, et see asjaolu ei ole üksnes nõue, mis peab olema igal juhul täidetud, vaid on konkreetsest olukorrast.

130. Minu arvates ei saa käesoleva juhtumi asjaoludel välistada, et kui jätta rahuldamata komisjoni palve jätta vaidlusaluse otsuse tagajärjed kehtima, võib see tekitada ohu inimeste tervisele ja keskkonnale. Vastupidi Soome Vabariigi ja Rootsi Kuningriigi argumentidele on vaidlusaluses otsuses kehtestatud tingimused ja piirangud, mis tegelikult piiravad nende ainete kasutamist lisaks käesoleva ettepaneku punktis 118 viidatud liidu õigusnormidele, mis kaitsevad töötajaid kõnealuste ainete kokkupuutumise eest. See hõlmab muu hulgas konkreetset programmi seoses isikukaitsevahenditega ja töötajate koolitamist, mida on mainitud vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõike 3 punktis b ja põhjenduses 10, ning aastaseid kogusepiiranguid, millele on viidatud sama otsuse artikli 1 lõike 3 punktis c ja põhjenduses 13, tagamaks, et kõnealuste ainete kogused ei ületa neid, millest on teatatud autoriseeringutaotluses. Samuti kaotatakse vaidlusaluse otsuse artiklis 2 ette nähtud läbivaatamistähtajad.³⁵ Kõike arvesse võttes on inimeste tervise ja keskkonna kaitse seisukohast seetõttu eelistatav jätta vaidlusaluse otsuse tagajärjed kehtima.

131. Seetõttu teen Euroopa Kohtule ettepaneku tühistada vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punkt 2 ja jätta vaidlusaluse otsuse tagajärjed kehtima seni, kuni komisjon teeb autoriseeringutaotluse kohta uue otsuse.

32 Vt nt 26. novembri 2014. aasta kohtuotsus parlament ja komisjon vs. nõukogu (C-103/12 ja C-165/12, EU:C:2014:2400, punkt 90) ning 28. juuli 2016. aasta kohtuotsus nõukogu vs. komisjon (C-660/13, EU:C:2016:616, punkt 51).

33 Vt nt 1. detsembri 2015. aasta kohtuotsus parlament ja komisjon vs. nõukogu (C-124/13 ja C-125/13, EU:C:2015:790, punkt 89) ning 7. septembri 2016. aasta kohtuotsus Saksamaa vs. parlament ja nõukogu (C-113/14, EU:C:2016:635, punkt 84).

34 Vt nt 7. septembri 2006. aasta kohtuotsus Hispaania vs. nõukogu (C-310/04, EU:C:2006:521, punktid 138–141 koostoimes punktidega 135–137) ning 3. septembri 2008. aasta kohtuotsus Kadi ja Al Barakaat International Foundation vs. nõukogu ja komisjon (C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461, punktid 373–376 koostoimes punktidega 333–372).

35 Vt sellega seoses Euroopa Kohtu asepresidendi 21. novembri 2019. aasta määrus komisjon vs. Rootsi (C-389/19 P-R, ei avaldata, EU:C:2019:1007, punktid 77–80).

VII. Kohtukulud

132. Kodukorra artikli 184 lõikes 2 on sätestatud, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu või kui see on põhjendatud ja Euroopa Kohus teeb ise kohtuasjas lõpliku otsuse, otsustab ta kohtukulude jaotuse. Kodukorra artikli 138 lõikes 3, mida kohaldatakse kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel apellatsioonkaebuste suhtes, on sätestatud, et kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks, jäävad kummagi poole kohtukulud tema enda kanda. Kui kohtuasja asjaolud seda õigustavad, võib Euroopa Kohus otsustada, et lisaks enda kohtukulude kandmisele mõistetakse poolelt välja ka osa teise poole kohtukuludest. Kuna komisjon on olnud edukas ainult kõrvalnõude osas, näib mõistlik, et komisjon kannab neli viiendikku Rootsi Kuningriigi kohtukuludest, samas kui Rootsi Kuningriik peab kandma ühe viiendiku komisjoni kohtukuludest.

133. Vastavalt kodukorra artikli 140 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, kannavad menetlusse astunud liikmesriigid ja liidu institutsioonid oma kohtukulud ise. Sama kodukorra artikli 184 lõike 4 kohaselt võib Euroopa Kohus otsustada, et esimeses astmes menetlusse astuja, kes osaleb apellatsioonimenetluses, peab kandma oma kohtukulud ise. Seega peavad Taani Kuningriik, Soome Vabariik, parlament ja kemikaaliamet kandma oma kohtukulud ise.

VIII. Ettepanek

134. Eeltoodut arvesse võttes teen Euroopa Kohtule ettepaneku:

- tühistada 7. märtsi 2019. aasta kohtuotsuse Rootsi vs. komisjon (T-837/16, EU:T:2019:144) resolutsiooni punkt 2;
- jätta apellatsioonkaebus ülejäänud osas rahuldamata;
- jätta neli viiendikku Euroopa Komisjoni kohtukuludest tema enda kanda ja mõista temalt välja neli viiendikku Rootsi Kuningriigi kohtukuludest;
- jätta üks viiendik Rootsi Kuningriigi kohtukuludest tema enda kanda ja mõista temalt välja üks viiendik Euroopa Komisjoni kohtukuludest ja
- jätta Taani Kuningriigi, Soome Vabariigi, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Kemikaaliameti kohtukulud nende endi kanda.